

H O T Ă R Ă R E A nr.1-89/2020
cu privire la examinarea cererii lui Ion Roșca de înscriere în Registrul
candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante

1 octombrie 2020

municipiul Chișinău

Examinând cererea domnului Ion Roșca, privind înscrierea în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante, audiind informația prezentată de către doamna Inga Furtună, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

Aparatul Consiliului Superior al Procurorilor a înregistrat cererea domnului Ion Roșca privind înscrierea în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante, în vederea accederii în funcția de procuror prin invocarea calității sale de absolvent al Institutului Național al Justiției.

Pentru a decide asupra cererii de referință, Consiliul Superior al Procurorilor va analiza raționamentele de drept și de fapt circumscrise speței în cauză.

Potrivit art.26 alin.(8) coroborat cu art.27 alin.(1) din *Legea nr.152/2006 privind Institutul Național al Justiției*, absolvenților Institutului li se eliberează un atestat în care se indică anul de absolvire, media generală obținută, în baza căreia vor participa la concursul pentru suplinirea funcției vacante de procuror în condițiile legii. După absolvirea cursurilor de formare inițială, persoana este obligată timp de 5 ani să participe la concursurile pentru suplinirea funcției de procuror, în modul prevăzut de *Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură*.

Sinteza documentelor analizate de Consiliul Superior al Procurorilor atestă că Ion Roșca este absolvent al Institutului Național al Justiției, promoția anului 2012.

Valorificând acest statut, domnul Ion Roșca a participat, în anul 2012, la procedurile de concurs aferente numirii pe post pentru funcția de procuror¹.

Respectiv, prin Ordinul Procurorului General nr.986-p din 14.09.2012, Ion Roșca a fost numit în funcția de procuror în Procuratura municipiului Chișinău, sectorul Buiucani, pe care a exercitat-o până la data de 19.02.2016 (3 ani și 5 luni), când a demisionat din proprie inițiativă.

Fiind prezent în ședința Consiliului Superior al Procurorilor, domnul Ion Roșca a susținut cererea și a solicitat înscrierea în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante, invocând statutul său de absolvent al Institutului Național al Justiției.

Pentru argumentare, în cadrul ședinței Consiliului Superior al Procurorilor din 01.10.2020, titularul cererii a indicat că în baza Legii cu privire la Institutul Național al Justiției, este în drept să valorifice statutul său de absolvent al Institutului Național al Justiției în termen de 5 ani de la absolvire.

Astfel, în opinia semnatarului cererii, legea permite ca el să facă uz de mai multe ori de calitatea sa de absolvent al Institutului Național al Justiției și, de fiecare dată, în baza atestatului primit, să fie înscris direct în Registrul candidaților pentru

¹ Hotărârile Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-209/12 din 29.08.2012 și nr.12-213/12 din 11.09.2012

suplinirea funcțiilor vacante.

Sușinerile domnului Ion Roșca nu pot fi acceptate, întrucât nu există reglementări normative care să permită o astfel de încadrare a solicitării sale.

Consiliul Superior al Procurorilor reține că accederea în funcția de procuror este o procedură specială și toate exigențele acesteia sunt garanții că procesul de selecție corespunde celor mai înalte standarde de calitate.

Sub aspectul aprecierilor de drept notăm că formarea inițială a candidaților la funcția de procuror, realizată de Institutul Național al Justiției, reprezintă una din condițiile obligatorii pentru numirea în funcția de procuror pentru persoanele care nu au o vechime în muncă de 5 ani în specialitățile juridice prevăzute în art.20 din Legea nr.3/2016, raționament statuat, corespunzător, în art.13 alin.(1) din Legea nr.152/2006.

Scopul pe care îl are persoana, ce se înscrie în aceste proceduri, este numirea în funcția de procuror și toate cerințele în sensul dat sunt expres indicate de Legea nr.152/2006 și Legea nr.3/2016, astfel încât titularii să își poată adapta conduita la normele de referință.

Așadar, îndeplinind condițiile necesare, în anul 2012, după absolvirea cursurilor de formare inițială, domnul Ion Roșca a fost numit în funcția de procuror, circumstanță care a dus la realizarea pozitivă a raportului juridic ce îi permitea accederea în funcție în baza statutului de absolvent al Institutului Național al Justiției.

Odată consumate toate aceste proceduri aferente accederii în funcție, în privința lui Ion Roșca, sunt incidente deja normele legale ce țin de statutul de procuror.

Evoluția în continuare a carierei titularului a obținut o altă valoare decât cea de absolvent al Institutului Național al Justiției, dumnealui fiind procuror în funcție timp de 3 (trei) ani și 5 (cinci) luni.

Consiliul Superior al Procurorilor ține să remarce că în această perioadă de activitate în privința procurorului Ion Roșca a fost aplicată și măsură de încurajare (Ordinul Procurorului General nr.70-p din 29.01.2014 – *Diplomă de Onoare de categoria III*), aspecte care confirmă că în speța dată statutul de procuror este definitoriu.

În aceste condiții, Consiliul Superior al Procurorilor nu poate să se detașeze de la situația că domnul Ion Roșca este ex-procuror și să neglijeze existența acestui statut al titularului.

Ținând cont de cele menționate, în situația individuală dedusă analizei, raportul juridic expus urmează a fi analizat și din perspectiva concurenței între statutul de absolvent al Institutului Național al Justiției și statutul de procuror, situație care a fost anterior analizată în practica Consiliului Superior al Procurorilor. Respectiv, în opinia Consiliului Superior al Procurorilor, referitor la Ion Roșca se aplică statutul de persoană care are vechime în muncă în funcția de procuror, ca efect al faptului că dânsul a activat sub acțiunea statutului de procuror.

Menționăm că solicitând să fie înscris, repetat, în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante, domnul Ion Roșca consideră, implicit, că în situația sa urmează să fie valorificată din nou media obținută la examenul de absolvire a Institutului Național al Justiției.

Totuși, vom consemna că această accepciune nu poate fi preluată, deoarece nu

poate fi făcută o paralelă între o diplomă de licență (de masterat, etc.) și atestatul primit după absolvirea Institutului Național al Justiției.

Este important să accentuăm că potrivit art.2 alin(4) din Legea nr.152/2006, rezultă expres că „Institutul nu face parte din sistemul național de învățământ și educație, nu este supus dispozițiilor legale în vigoare cu privire la acreditarea și licențierea instituțiilor de învățământ și celor privind sfera științei și inovării”, fiind stabilit imperativ, conform textului normativ indicat că misiunea acestei instituții publice este să realizeze formarea inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror [...].

Respectiv, nu se poate susține că media generală din atestatul de absolvire a Institutului Național al Justiției este un indicator multifuncțional, deoarece regimul său juridic este diferit, aliniat standardelor speciale.

Condiția juridică și efectul generat de media absolvirii Institutului Național al Justiției obținută de domnul Ion Roșca au fost valorificate și, la această etapă, nu este posibilă aplicarea lor repetată.

De asemenea, Consiliul Superior al Procurorilor notează că efectul limitat în timp al acțiunii atestatului de absolvire a Institutului Național al Justiției rezidă și în analiza sistemică a prevederilor art.27 din Legea nr.152/2006, care stabilește termene fixe în interiorul cărora acesta poate fi valorificat, în dependență de conduita pe care o aplică titularul: acesta este obligat să participe la concursurile pentru suplinirea funcției de procuror, iar dacă refuză nemotivat de cel mult 2 ori funcțiile vacante propuse, acesta este exclus din Registrul participanților la concursul pentru suplinirea funcției vacante de procuror, urmând să restituie bursa achitată în condițiile legii pe perioada formării inițiale. Excepțiile de la aceste reguli imperative sunt consemnate expres în art.27 alin (2) din Legea nr.152/2006, iar cazul domnului Ion Roșca nu se raportează la acestea.

Mai mult de atât, în alin.(3) art.27 din Legea nr.152/2006 se prevede expres că „Absolventul Institutului Național al Justiției care a activat în funcția de judecător, procuror sau în altă funcție publică mai puțin de 3 ani de la numire este obligat să restituie bursa achitată în condițiile legii pe perioada formării inițiale.”, circumstanță care confirmă suplimentar că nu este posibilă folosirea repetată în viitor a calității de absolvent al Institutului Național al Justiției după numirea în funcție de procuror.

Din sensul acestei norme deducem că absolventul Institutului Național al Justiției poartă răspundere patrimonială pentru formarea sa inițială în calitate de procuror, iar legea îl scutește de aceasta doar dacă el activează în funcția de procuror cel puțin 3 ani, ceea ce înseamnă că el poate fi admis în profesie pe baza acestei calități doar o singură dată, fapt juridic împlinit în cazul lui Ion Roșca.

Concomitent, notăm că la numirea în funcția de procuror, statutul juridic al persoanei este reglementat diferit fiind vizat și de Legea nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică.

Menționăm că potrivit art.1 alin.(1) din Legea nr.199/2010 rezultă expres că: „Prezenta lege reglementează regimul general al funcției de demnitate publică, statutul juridic al persoanei care ocupă această funcție, precum și alte raporturi ce decurg din exercitarea funcției de demnitate publică.”

Dezvoltarea normativă a statutului juridic incident în cazul domnului Ion Roșca se regăsește în art.6 alin.(3): „În cazul în care ocuparea funcției de demnitate

publică are loc prin numire, temeiul legal al apariției raportului de exercitare a funcției este actul de numire.” și în art.6 alin.(6): „Demnitarul depune jurământ în cazul în care această obligație este prevăzută de legea specială ce reglementează activitatea acestui demnitar”, condiții care au fost realizate în anul 2012 și au dus la împlinirea de bună-credință a raportului de muncă în calitate de procuror al numitului.

În concluzie, participarea la concursul în baza căruia domnul Ion Roșca a fost numit în funcția de procuror reprezintă elementul obiectiv al schimbării statutului juridic în privința acestuia și se echivalează cu faptul că acesta a fost de acord, implicit, nu doar cu drepturile, dar și cu obligațiile ce derivă din acest statut special.

Pe cale de consecință, intervenirea urmărilor ce rezultă din depunerea cererii de demisie din funcția de procuror reprezintă o decizie asumată, fiind prin lege clare și previzibile aspectele ce țin de reglementarea raporturilor de serviciu.

După cum a explicat domnul Ion Roșca în ședința Consiliului Superior al Procurorilor, decizia și opțiunea de a se elibera din funcție s-au bazat pe propriile aprecieri, i-au aparținut în totalitate și nu au fost în nici un fel determinate.

Respectiv, Consiliul Superior al Procurorilor consideră că la eliberarea din funcție, domnul Ion Roșca a procedat în conformitate cu voința și convingerea proprie, înțelegând care sunt reglementările legale și conștientizând sensul actelor normative ce vizează situația sa.

Consiliul Superior al Procurorilor nu poate accepta argumentul domnului Ion Roșca privitor la dreptul de a valorifica, repetat, în număr nelimitat de cazuri timp de 5 ani de la absolvire, statutul de absolvent al Institutului Național al Justiției, aceasta fiind o interpretare eronată și subiectivă a normei vizate.

În opinia Consiliului Superior al Procurorilor obținerea calității de procuror, realizat prin numirea în această funcție, determină consumarea raportului juridic de accedere în profesie, oferit de statutul de absolvent al Institutului Național al Justiției.

Prevederile din Legea nr.3/2016 nu reglementează expres modul de soluționare a situației invocate în cererea lui Ion Roșca, însă în sistemul de drept este stabilit cu valoare de principiu că din tăcerea legii nu poate fi dedusă o regulă și nu pot fi făcute interpretări extinctive, pentru a nu altera conceptul și rațiunea actului legislativ.

Vom nota că, într-adevăr, după absolvirea cursurilor de instruire inițială la Institutul Național al Justiției, persoana obține instruirea calificată necesară pentru a accede în funcția de procuror, care este un element indispensabil în valorificarea așteptării legitime de realizare a acestui drept.

Odată declanșată procedura de numire în funcție și exercitarea, un timp determinat, a funcției de procuror, intervin implicațiile raportului juridic de muncă, ce transformă statutul absolventului Institutului Național al Justiției în statut special de procuror.

După angajarea în funcția de procuror, calitatea de absolvent al Institutului Național al Justiției păstrează valoare doar din perspectiva confirmării originii statutului special obținut, deoarece în substanță, această calitate și-a realizat scopul instituirii sale.

Vom reține că în situația procurorilor, al căror statut este consacrat la nivel constituțional, raportul juridic aferent accederii în funcție beneficiază de o rigiditate

sporită, având în vedere rolul și sarcinile lor în sistemul de drept.

Adițional, vom menționa că după angajarea în funcția de procuror, sunt incidente normele legale aferente acestui statut special: calcularea vechimii în muncă, care este importantă inclusiv în perspectiva promovării și garanțiilor salariale, acordarea măsurilor de încurajare, verificarea stării de sănătate, etc.

În condițiile în care ar fi acceptabilă opinia domnului Ion Roșca și acesta, în ipoteza cererii sale, ar accede în funcția de procuror din nou ca absolvent al Institutului Național al Justiției, s-ar impune reluarea tuturor acestor evidențe, considerându-se că în cazul lui statutul de procuror este la început, ceea ce este inadmisibil, deoarece numirea lui în funcția de procuror în anul 2012 și exercitarea funcției în perioada 2012-2016 sunt fapte juridice împlinite și consumate, care nu pot fi omise.

O asemenea situație juridică ar putea perpetua în timp reluări succesive a statutului de procuror și ar compromite principiul securității juridice a normelor legislative, ceea ce este inadmisibil.

Raportat la caz, menționăm că domnul Ion Roșca a activat în funcția de procuror, a fost încurajat pentru prestația profesională și a beneficiat de garanțiile aferente statutului special. Respectiv, cu referire la domnul Ion Roșca este certitudinea transformării statutului de absolvent al Institutului Național al Justiției în statut de procuror, pe care acesta l-a valorificat.

Normele legislative privitoare la aceste aspecte conțin suficientă previzibilitate, încât comportamentul persoanelor vizate să poată fi adaptat regulilor stabilite și să fie posibilă prevederea în viitor a consecințelor juridice ce derivă din deciziile privind cariera profesională și modul de valorizare a acesteia.

Acceași optică asupra acestei situații se deduce și din analiza sistemică a art.20 din Legea nr.3/2016, potrivit căruia legiuitorul a delimitat clar și expres (pe lângă absolvenții Institutului Național al Justiției și persoanele care candidează în baza vechimii în muncă) și „persoana care a exercitat funcția de procuror”, fiind delimitată drept categorie separată.

Notăm că potrivit alin.(3¹) art.20 din Legea nr. 3/2016, rezultă că „Persoana care a exercitat funcția de procuror, judecător sau avocat cel puțin 10 ani și a cărei funcție a încetat din motive neimputabile ei poate candida la funcția de procuror. În acest caz, persoana poate candida fără susținerea examenului în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției.”

Astfel, legiuitorul a stabilit clar și expres că exercitarea funcției de procuror denotă un alt statut juridic, înlocuindu-l inclusiv și pe cel de absolvent al Institutului Național al Justiției, conferind calitatea de „persoană care a exercitat funcția de procuror”, care generează alte consecințe de drept.

Mai mult de atât, legiuitorul a făcut doar o singură excepție, când revenirea în funcția de procuror se poate face fără susținerea examenului în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției și anume când persoana întrunește cumulativ două condiții: a exercitat funcția de procuror cel puțin 10 ani și a cărei funcție a încetat din motive neimputabile ei.

Respectiv, în celelalte cazuri pentru a candida din nou la funcția de procuror persoana, care a exercitat funcția de procuror urmează să susțină examen în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției, nefiind prevăzute privilegii

sau excepții pentru foștii procurori care sunt absolvenți ai Institutului Național al Justiției.

Din logica juridică a textului normativ invocat deducem că o persoană care a exercitat funcția de procuror mai puțin de 10 ani, chiar dacă este absolvent al Institutului Național al Justiției, pentru a candida din nou la funcția de procuror, urmează să susțină examen în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției și această regulă rezultă din voința legiuitorului, exprimată anume în acest fel.

Consiliul Superior al Procurorilor nu poate decide în afara cadrului normativ, care aplicat în această speță impune respingerea cererii domnului Ion Roșca de a fi înscris în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante pentru a candida la funcția de procuror, repetat, în temeiul calității de absolvent al Institutului Național al Justiției.

După cum a fost argumentat mai sus, exercitând funcția de procuror, în accepțiunea numirii pe post, statutul aferent domnului Ion Roșca s-a transformat din absolvent al Institutului Național al Justiției în persoană care a exercitat funcția de procuror, ceea ce deduce alte reguli pentru a candida la funcția de procuror, pe care solicitantul, la această etapă, nu le întrunește, deoarece a activat doar 3 ani și 5 luni, pe care Consiliul Superior al Procurorilor nu le poate omite.

Aprecierea situației juridice făcută de către solicitant este eronată, bazată pe o înțelegere subiectivă a modului de aplicare a legii și o interpretare îngustă a normei, fără a se lua în calcul analiza deplină a raportului juridic dedus examinării și a prevederilor legale aferente speței.

Prin urmare, Consiliul Superior al Procurorilor concluzionează că pentru valorificarea intenției de accedere în funcția de procuror, este necesară întrunirea conformă și exactă a condițiilor stabilite de Legea nr.3/2016, care, în prezentul caz, plasează titularul cererii examinate sub imperiul cerințelor ce vizează procedurile pentru persoanele care pot candida la funcția de procuror în baza vechimii în muncă.

Adițional, pentru respectarea regimului juridic al drepturilor tuturor absolvenților Institutului Național al Justiției, precum și ale ex-procurorilor care doresc să revină în funcție, în contextul procedurii de înscriere în Registrul candidaților la funcțiile vacante de procuror, precum și pentru a asigura o abordare echitabilă a cazului, Consiliul Superior al Procurorilor a luat în considerare faptul că domnul Ion Roșca și-a realizat deja dreptul de angajare în funcția de procuror în calitate de absolvent al Institutului Național al Justiției.

În conformitate cu art.19 alin.(1) din Legea nr. 3/2016, selecția candidaților la funcția de procuror și cariera procurorilor este realizată prin concurs, având drept scop asigurarea unui proces de selecție obiectiv, imparțial și transparent.

Pornind de la principiul tratamentului egal și nediscriminatoriu față de toate persoanele care aspiră la funcția de procuror, Consiliul Superior al Procurorilor suplimentar la cele arătate, ține cont de faptul că admiterea prezentei cereri și înscrierea, ca absolvent al Institutului Național al Justiției, a domnului Ion Roșca în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante, de rând cu absolvenții Institutului Național al Justiției, care nu au mai participat la concurs, l-ar avantaja nejustificat atât în raport cu acești absolvenți, cât și în raport cu ex-procurorii care au o vechime suficientă în activități relevante pentru a reveni prin concurs la funcția de

procuror.

În consecință, prin admiterea în prezentele condiții a cererii s-ar produce inclusiv și o derogare de la principiile obiectivității și imparțialității la selecția și cariera procurorilor.

Urmare a acestor exerciții de analiză, ghidându-se de principiile securității raporturilor juridice, previzibilității legii, echității, obiectivității și imparțialității procedurilor de angajare în serviciu, Consiliul Superior al Procurorilor statuează că premisele justifică respingerea cererii domnului Ion Roșca de înscriere în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante, în vederea candidării repetate la funcția de procuror în calitate de absolvent al Institutului Național al Justiției.

Luând în considerare argumentele enunțate, în temeiul prevederilor art.19 alin.(1), art.20-22, art.77 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, pct.8.6 din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor, aprobat prin Hotărârea nr.12-225/16 din 14.09.2016, Consiliul Superior al Procurorilor –

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A respinge cererea domnului Ion Roșca, privind înscrierea în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante de procuror.

2. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, www.csp.md, directoriul *Hotărâri*.

3. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată în temeiul art.191 din Codul administrativ, în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea acesteia.

Membrii Consiliului Superior al Procurorilor

Nº	<i>Prenume și Nume</i>	<i>Semnătura</i>
1.	Alexandr STOIANOGLO	<i>semnat</i>
2.	Fadei NAGACEVSCHI	<i>absent</i>
3.	Emanoil PLOȘNIȚA	<i>semnat</i>
4.	Mihail COTOROBAI	<i>absent</i>
5.	Victor CÎLCIC	<i>semnat</i>
6.	Adrian BORDIANU	<i>semnat</i>
7.	Inga FURTUNĂ	<i>semnat</i>
8.	Andrei ROȘCA	<i>absent</i>

9.	Constantin ȘUȘU	<i>semnat</i>
10.	Lilia MĂRGINEANU	<i>semnat</i>
11.	Ion GUCEAC	<i>semnat</i>
12.	Dumitru PULBERE	<i>semnat</i>
13.	Lilia POTÎNG	<i>semnat</i>

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Angela MOTUZOC